

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdájában Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltetnek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 ft — kr
Fél évre . . . 3 ft — kr
Negyed évre . . 1 ft 50 kr
Külföldre 1 évre 8 ft — kr

Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Tanév kezdetén.

A muzsák serege özönl el az utcákat. Vidám gyermeki kacaj, majd sikoltás, moraj s több efféle hallható az eddig néma iskolai épületek környékén.

Itt a tanév kezdete. A tudomány után epedő ifjuság örömtől repeső szívvél közeleg a szent hely felé, mert tudja, hogy ott gyűjt-heti magának ama kincset, melyet sem a rozsa, sem az irigység meg nem emészt, mely egyedül képes őt azon niveaura emelni, melyen mint tisztességes embernek állania kell.

Legyen tehát bármily állásu egyén valaki a társadalomban: tudományra szüksége van.

Ama haladás, melyet a népnevelésügynél országsszerte tapasztalhatunk, még csak később fogja meghozni gyümölcsét s később fogjuk érezni hatását úgy az ipar, mint a kereskedelem és gazdaság terén.

Volt és lesz mindig oly egyén, ki tudományát nem az általános művelődés terjesztésére, a közjóllét emelésére, hanem önző céljainak megvalósítására fordítja. De ez ne ítéltesse el velünk a tudományt, mert ez oly kiegészítő része emberi lényünknek, mint bármely más táplálék, s e nélkül épen olyanok vagyunk, mint az oktan állat. Ha egy tizedrész nem jól használja is fel tudományát, kilencztized mindig megmarad, és ellensúlyozva amaszt, lényegesen befoly az általános boldogság emeléséhez.

Fájdalom, sokan vannak ma is, kik az iskolát és annak vezetőjét az ókorbéli sötét

szemüvegen nézik, s nem hogy e szent ügyet felvirágoztatni s munkását az őt méltán megérdemlő elismerésben részesíteni igyekeznének, sőt anyagi és szellemi erejüket felhasználják arra, hogy a haladás útjába minél nagyobb akadályokat gördítsenek s a tanító-nak megkeserítsék keservesen kiérdemelt nehézfalátját. A hol így van, ott nem haladásról, hanem néppusztulásról lehet szó.

Ott, a hol kellő fogékony-ság van az ifjuság jövője iránt, város, község vagy bármi nevet viseljen, nem nézi el azt, hogy évtizedeken keresztül penészes, romlott levegőjü, sőt összeomlással fenyegető hajlékban gyötörtessék legdrágább kincse: forrón szeretett gyermeke.

Van ut és mód arra, hogy a bajon miként lehet segíteni, de ha az nem gondol vele, ki nek hatalmában áll és kötelessége is, bizony másra hiába várunk.

Csodálkozunk kell azon is, hogy Székelyföldünkön ritka eset az, hogy az egyenes örökös nélkül elhalt egyének valamit kulturális célra hagyjanak. Gazdag ügyvéd, földbirtokos és más emberek haltak el gyermekeletlenül s vagyonuk felett a távoli örökösök perrel és átkozódással osztottak meg, s ma már az osztzkodók közül senki sem ültet egy virágot az elhalt sirhalmára, senki sem állítja fel a kidőlt emlékefjűt, mert az nem neki, hanem a másik örökösnek kötelessége. Mily szép és mennyivel magasztosabb volna, ha most, a tanév kezdetén, a hálás ifjuság zengne emlékdalt annak, ki egy egész nemzedék sorsát viselvén szívén, számára diszes és maradandó csarnokot örök emlékül emeltetett!

Mi ilyenekkel nem igen büszkélkedhetünk Nekünk nincs Tatrangi Sándorunk! Nekünk csak egy elvünk van és ez az: „Legyen úgy, mint régen volt.” E régi közmondás jogosult voltát minden más téren inkább beismerem, de ezen nem.

A tanév kezdetén tehát együtt kérem az ifjusággal az előjárókat, szülőket és tanügybarátokat, hassanak oda, hogy ne csak másnak, hanem 20 év után legyen már nekünk is iskolai helyiségünk. A magas kormánytól kezdve le városunk utolsó polgáráig mindenki belátja ennek szükségét, és mégis a dolgon igen keveset segítenek. Tagadhatatlan, hogy ebbe a sors keze is belejátszott, mert mikor a városi képviselőtestület akarta, akkor más hatóságok hidegségén tört meg. Most már elérkezett az idő, hogy oly mértékkel mérjenek nekünk is, mint másnak.

Midőn ezt megérjük, akkor nekünk is valódi ünnep lesz a tanév kezdete, de addig nem. A gyermek sirva megy az ódon szerű bűzhűd falak közé; a tanító aggódva várja a tanóra lezajlását, hogy szabad levegőre mehessen; a szülő pedig fájdalomdult kebelével, szívszorogva gondol arra, hogy e tanév folyamán ez ódon épület vajjon nem lesz-e sirja szeretett gyermekének?!

Az ifju muzsásereg legyen általunk üdvözölve a tanító karral együtt mindenfelé; e tanév is hozza meg számukra fáradságuk gazdag gyümölcsét, hogy a szülőkkal és mindnyájunkkal együtt örvendő, a haza jobb jövőjén, a nemzet boldogságán, a tiszta erkölcs és tudomány terjedésén szeretettel, sikerrel

A „Székelyföld“ tárczája.

A hang, mint erő.

Chevreul százharminadik születésnapján a tudósok Matuzsálem előtt megjelent Le Mat ezredes és a washingtoni nemzeti akadémia nevében ünnepi meglepetésül egy találmányt közölt vele. E találmány világra szóló. A gőz, az elektromosság eltörpül mellette. Ez a hangnak munkaerővé változtatása.

Feltalálója egy Keeley nevű filadelfiai ember, a ki gépét már tavaly bemutatta amerikai tudósoknak s pár hét múlva Párisban, a meudoni katonai léghajó-telegen fogja a francia tudományos világ előtt demonstrálni.

Módomban van ismertetni azt a kísérletet, melyet Keeley csodálatos gépével tavaly Filadelfiában harmincz ember szemelátára véghezvitt. — A gép egy méter magas. Egymás fölébe sorozott érczkarikákból áll s e karikákba öt-hat centiméter hosszú aczélvesszőcskék vannak erősítve, úgy, hogy pöndítésre hangot adjanak, mint a zenélő órák aczélfestűjének fogai. Köröskörül kis csövek vannak, mint kerek vártoronyban az ágyuk, fönt pedig oszlopsorszerűen 14—16 centiméter magas csövek; valamennyi a hangok rezonálására szolgál.

Az egész készülék tetején egy különös formájú kis szelencze van, alatta pedig egy Chladni-féle nagy tábla, mely körül több hangvilla látható. Legalól vízszintesen egy üres fémhenger függ a már erővé változtatott hangrezgések fölfogására. Az erő a gépből egy hajlékony rézesövnön át jut e hengerbe. Keeley azonban most már egyszerű platinadrótot is alkalmaz e célra, a mi annak bizonyossága, hogy ez az aetheri erő nem gáz.

A feltaláló azzal fejti ki a gép erejét, hogy egy hegedűvonóval végighuz három hangvillán, s míg ezek zöngenek, kis kalapáccsal gyöngén rákop-pant a Chladni-féle táblára. Alig hogy ezt megtette, már jelenti, hogy a gyűjtőhengerben oly erőmennyiség van felhalmozva, a mely megfelel négyszögcentiméterenkint tízezer kilogramm nyomásnak. És erről rögtön meg is győzi a nézőket.

Az erőt termő gép közelében egy dugattyus aczélhenger van, melynek rudja emeltyűt mozgat. A dugattyu felülete öt négyszögcentiméter s Keeley annyi súlyt akasztott az emeltyűre, hogy annak fölbillentéséhez 18,900 font kellett. A feltaláló erre átvette az erővé vált hangot a henger dugattyuja alá, (miképen? arról nem szól a krónika) és im, a rud oly könnyen lóditotta meg az emeltyűt, akár csak pehely volna. Hogy mily óriási erő (Keeley szerint négyszöghüvelyenkint

25,000 font) van a dugattyus hengerben, arról a nézők úgy is meggyőződtek, hogy belekapaszkodtak az emeltyűbe, de a ramácsot nem bírták visszanyomni.

Keeley ezután bemutatta legfontosabb gépét, a hangmotort. Ez egy 75 centiméter átmérőjű, csiszolt fémhőlkészült türes golyó.

E golyóban szintén hangfogó csövek vannak s mihelyt beleeresztik az erővé vált hangot, iszonyu sebességgel és erővel kezd forogni tengelye körül. Szijkapcsolással fűrészt, nyomtató sajtót stb. mozgat. Keeley már készítette egy 250 lóerejű motort is, s a különbség csak az, hogy a fémgolyó vagy tizszer akkora, mint az előbbi.

A feltaláló e gépen megnyitott egy csapat s az erővé vált hang (melyet ő aetheri gőznek nevez) oly süvítéssel tödült ki belőle, mint a legerősebb nyomású gőz; de a levegőben nem lehetett nyomást látni. A nagy golyó különben oly erővel és gyorsasággal forgott, hogy beleremegett az egész ház és a nézők a legtávolabb sarokba menekültek, szerencsétlenségtől tartva. Keeley hol mérsékelte, hol gyorsította a motor menését és különböző kísérletek által bizonyította be, hogy a gép csakugyan több mint harmadfélszáz ló erejét fejti ki. Igérte azt is, hogy legközelebb egy lokomotivra teszi e gépet és egész vonatot hajt el vele Filadelfiától New-Yorkig.

és meglepéssel tovább is munkálkodhassanak.

Veritas.

SZEMLE.

A B. C. állítólag megbízható információk alapján azt írja, hogy Vilmos német császár október hó első napjaiban — a megérkezés napja nincsen még meghatározva — több napra Bécsbe és onnét Rómába utazik. A német császár Bécsben való tartózkodásának ideje alatt nagy ünnepélyességek — egy díszelőadás az operában, egy estély az udvarnál és alkalmasint egy estély Reuss herceg nagykövetnél — fognak rendezettni. Hogy Vilmos császárt Bismarck Herbert gróf vagy Bismarck herceg fogja-e kísérni, az még nincsen véglegesen megállapítva. — A német császár legközelebbi uti programjáról egyébiránt a Köln. Zeitung ezeket jelenti: A császár legközelebb Mainauban utazik, a hol szept. 30-án nagyanyja, Angusta császárné születésnapját ünnepli meg. Innen Friedrichruhába utazik a császár a württembergi királyi pár látogatására, majd a müncheni látogatás következik a programban, honnan rövid időzés után egyenesen Bécsbe utazik a német császár, hol hosszabb időre van tervezve látogatása, mely több napra terjedő stájerországi vadászkirándulással lesz egybekötve. Bécsből Olaszországba utazik a császár, honnan október 22-ikére a császárné születésnapjára tér vissza Berlinbe.

A való királyasszony védelme. A szerb királyné a belgrádi konzisztoriumhoz már megküldte a választ a váloper rendjén felhozott vádakra. A mi az első vádat illeti, mely szerint a királyné idegenek előtt sokszor sértőleg nyilatkozott a királyné, erre azt válaszolja a királyné, hogy muló felindulásában ejtett ugyan oly kifejezéseket, melyeket most sajnál, de ezt a kellemetlen híreknek kívánja tulajdonítani, melyeket kapott. A második váddal szemben, hogy egyetértésben állt a király ellenségeivel, arra hivatkozik, hogy ama szerb politikusok, kiket bizalmával megajándékozott, nem ellenségei a királynak. Tagadja, hogy a belgrádi orosz követtel, Persianival való baráti viszonya politikai ármányokra vezetett volna. Azt állítja, hogy mindama miniszterek, kiket a király rossz tanácsadóknak tart, oly férfiak, kik mindig rendületlen hűséggel álltak a királyi ház oldala mellett. Harmadszor, a mi azt a vádat illeti, hogy a királyné tulságos készséggel pártolta a király leköszönését, arra hivatkozik, hogy a király több ízben kifejezte azt a szándékát, hogy le akar köszönni a trónról. Ezért intézte azt a rövid táviratot a királyhoz, melyet ez érzéstelelnek talált. Hogy sem buzditó, sem lebeszélő értelemben nem irt a királynak, onnan volt, mert azt hitte, a király bizonyára eléggé megfontolta szándékát, mielőtt táviratban tudatta volna vele az elhatározást. Továbbá azt mondja a királyné, ugyanez volt a meggyőződése sok más esetben is, mikor a király nem csak előtte, hanem a diplomáciai kar számos tagja előtt kijelentette, hogy belefáradt az uralkodásba. Valahányszor ily nyilatkozatokat hallott a királyné, mindig csak az

lebegett szeme előtt, a minék fia érdekében történnie kell. Azt állítja, hogy sohasem sürgette a király leköszönését, hanem mindig azt mondta, hogy ha a király nem érez hajlamot az uralkodást folytatni, irányozza az interregnumot a saját szándékai szerint. Negyedszer, a mi a nőietlenség vádját s azt az állítást illeti, hogy a királyi házaselekek vérmérséklete közt nem volt meg az összhang, elismeri a királyné, hogy házaselete nem volt boldog. De arra utal, hogy mindig az volt legfőbb törekvése, hogy anyai kötelességeit teljesítse.

Szerbiából miniszterválság híre érkezik. Belgrádi távirat szerint az odavaló politikai körök nagy jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy Milán király Riszticet Abbaziába hívta. Az a nézet van elterjedve, hogy az utóbbi belgrádi események következtében változás áll külsőben a kabinetben, sőt esetleg miniszterválság várható. Ez a nézet annál alaposabbnak látszik, mivel e napokban Boghicsevizh minisztert is Abbaziába hívta.

Boulanger tábornok ismét a nap hőse, még pedig nem csupán Párisban, hanem Németországban is. Pár nappal ezelőtt fölmerült a hír, hogy a tábornok Kölnön át Hamburgba utazott. A párisi Gil Blas már a múlt héten tréfásan megjegyezte, hogy Boulanger talán találkozni akar Bismarck herceggel. Arra a hírre, hogy a tábornok Hamburgban van, a berlini Nat. Ztg. a következő megjegyzést teszi: „A Gil Blas tehát folytathatja tréfáját s utalhat rá, hogy Friedrichsruhe közel van Hamburghoz. Megérdemli az említést, hogy annak idején Gambetta is tett utazást Észak-Németországon át, a melyet akkor „körutnak Bismarck körül“ neveztek el s melynek arra kellett volna szolgálnia, hogy a köztársasági pártvezért kormányképessé tegye, Gambetta azonban ezen híreket azon „nagyon hitelt érdemlő“ kifogással cáfolta meg, hogy csupán a szép arany-sárga lombozatot akarta megbámulni a német erdőben. Kétséghívül Boulanger is kedvezőnek találja az időt, hogy a német erdő őszi lombját megbámulja.“ A Nat. Ztg. ezen nyilatkozata még inkább Boulanger iránta a közfigyelmet, ki nek utazásából a párisi lapok már az egész múlt héten nagy zajt csaptak. Ott azonban kétféle verzió keringett az utazás céljáról. Az egyik szerint Boulanger a német kancellárt kereste, a másik szerint azonban Svédországba ment, hogy onnan Pétervárra folytassa útját s megcsinálja az orosz szövetséget. Így tehát szabadon választhatunk ama két verzió közt, vajjon Bismarck vagy az oroszok szövetségét keresi-e Boulanger. Vannak különben oly jelentések is, melyek szerint Boulanger egyiket sem teszi, hanem egész nyugodtan Spanyolországban időzik. Annyi azonban bizonyos, hogy Párisban a lapok igen élénken foglalkoznak utazása rejtélyének megfejtésével.

Háromszék megye közigazgatási bizottságának üléséből.

Potsa József főispán ö mltósága az ülést megnyitván, bejelenti, hogy tisztí ügyész árvai perben székhelyéről eltávoztván, teendőit helyettese, dr. Albu Mózes, fogja teljesíteni; a tagok közül kimaradásukat bejelentették: Molnár Józsiás és Bartha János.

Ezután báró Apor Gábor alispán jelentése olvastatott, mely szerint a közigazgatás menete augusztus hóban rendes volt. A megyei tisztikar augusztus havában teljes létszámban volt. A központba iktatóra érkezett 1027 drb. Ellátatott 973 drb, hátrálék 34 drb. Egyéves utlevél kiadatott 281 drb, 15 napos utazási igazolvány kiadatott 181 drb. Tüzéset volt 11.

A megyei pénztár megvizsgálatván, rendben találtatott.

Séra Tamás árvaszéki elnök jelentése szerint augusztus végén az árvák létszáma volt összesen 9780. A hó folytán felszabadult 19. Gondnokság alatt volt összesen 365.

A háromszék megyei összesített gyámpénztárnak július hóról áthozott pénze volt 2032 frt 22 kr, ehhez tétetett árváknak 7382 frt, bevételt kamatokból 1034 frt 35 kr, visszafizetett tőkéből 2000 frt, együtt 10410 frt 35 kr. Összes bevétel volt 12448 frt 57 kr. Ebből kiadatott árváknak 1303 frt 89 kr, kiköcsönözött 1400 frt, együtt 2703 frt 89 kr, melyet a bevételből levonva, 9744 frt 68 kr készpénz jött át szeptember hóra.

Az ügyforgalmat illetőleg augusztus hóban a múlt havi maradékkal együtt iktatóra érkezett 818 drb, ebből ellátatott 548 drb.

Babarczy Ferencz kir. adófelügyelő jelen-

tése szerint a folyó év augusztus havában egyenes adóban befolyt 48069 frt 13 kr, hadmentességi díjban 592 frt, vagyis előbbiben 3247 frt 78 kr-al több, utóbbiban 102 frt-al kevesebb, mint a megelőző év hasonhában.

Gyárfás Győző kir. mérnök jelentéséből kiemeljük, hogy a kézdivásárhelyi—bükszádi utvonalon hat hid építése rövid idő alatt teljesen belesz fejezve.

A vezetése alatt levő építkezések közül a kézdivásárhelyi honvédlaktanya és melléképületeinek helyreállítása aug. hó 28-án befejeztetett.

A kézdivásárhelyi felsőbb népiskolánál a késedelem miatt erőlyes intézkedés vált szükségessé a munkák gyorsítására, minék következtében az építkezés aug. 23-án ismételen megkezdett s nevezetesen a rajzterem a tanítási év kezdetével belesz fejezve s a főépület és újból épült helyiség munkái is befejezéshez közelednek.

A közmunka-kötelezettség teljesítése a lefolyt hónapban általában szünetelt; de intézkedések tétettek a felosztás szerint való felhasználás iránt. A főszolgabíró urak ez irányban is felhivandók volnának.

Solio Miklós kir. ügyész jelentése szerint a kézdivásárhelyi kir. törvényszéki, valamint a megye területén levő kir. járásbírószági fogházakban augusztus hó utolsó napján letartóztatva volt összesen 81 elítélt és 16 vizsgálati fogoly, együtt 97 egyén, külön 87 férfi, 10 nő. Időközben megfordult még az összes fogházakban 74 egyén.

Bűnvádi jelentés beérkezett összesen 63.

Törvényszéki boncolás a hó folyamán nem volt.

Dr. Antal Mihály megyei főorvos jelentése szerint az általános közegészségi állapot, hasonlóan a múlt hónaphoz, kielégítő volt.

A heveny fertőző kórok közül a vörheny Zágón, a vérhas Albis és Alosernáton községekben járványosan uralkodott; a torokgyík és hökhurutnak itt-ott egyes szórványos esetei észleltettek.

Az állategészségi állapot, hasonlóan a multhoz, kielégítő volt; lépfene csupán Bodzaforludón 1 esetben mutatkozott.

Nagy Gyula kir. erdőfelügyelő Zágón és Étfalva községek felebbezését adja elő az erdészeti bizottság I. foku marasztaló határozata ellen. Az elsőfoku ítélet fentartását hozva javaslatba, felterjesztetnek a földm., ipar- és keresk.-ügyi m. kir. miniszteriumhoz. A Háromszék megye területén állami kezelésbe vett erdőknek önálló erdőgondnokságokra leendő felosztása tárgyában kelt miniszteri leirat azon megjegyzéssel vétetik tudomásul és adatik ki érdemleges tárgyalás s további megfelelő elintézés végett az erdészeti bizottságnak, hogy: miután a beérkezett közlemények szerint most már hét szakképzett erdőtiszt van alkalmazva a megye területén, — mint a hányanak alkalmazása t. i. eredetileg terveztetett és kéretett — úgy véli a bizottság, hogy a magas miniszterium az erdészeti bizottság által teendő újabb és indokolt jelentés alapján találni fog utat és módot arra, hogy a hét erdőtiszt állandó lakhelyének és hatáskörének megfelelő megállapítása és körülírása mellett a bizottság előbbi felirataiban hangsúlyozott helyi érdekeknek teljesen elég tétessék, a nélkül, hogy az állami erdészet méltánytalanul terhelhetnék meg aáltal s az elfoglalt alapelvek a legkevésbé is megsértetnének.

Eötvös K. Lajos helyettes tanfelügyelő melegen emlékezik meg Trefort közokt. miniszter, ugyszintén a tanítói kar Nestora, Bokor János altorjai róm. kath. kántor-tanító haláláról. A tanítói létszámban történt változásokról jelenti, hogy Gyöngyösi István kézdivásárhelyi felsőnépiskolai tanító, ki szolgálatátelre január 1-től kezdve a tanfelügyelői hivatalhoz volt berendelve, kinevezetett igazgató tanítónővá a dicsőszentmártoni állami polgári leányiskolához; helyébe a tanfelügyelőséghez szolgálatátelre Berecz Gyula fiumei állami elemi iskolai igazgató tanító rendeltetett ki. A nagyborosnyói községi iskolához Vollanda Ida, a márkosfalvi községi iskolához Pollák Augusta rendes tanítónővá, a kézdivásárhelyi községi iskola segédtanítónőjévé Székely Melinda választatott meg.

Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszter elhunytá alkalmából főispán ur ö méltósága iudítványára a gyászoló családnak részvét-

Kesley most épen hatvan éves. Gyermekegétől azon törekedett, hogy kikutassa az erő és a hang viszonyát. Tizenhárom éves korában bukkant rá az első faktumra, mely az egész találmány csiráját képezi. Newtont egy fájárol leeső alma vezette a nehezkes törvényének fölfedezésére; Franklin egy papiros-sárkány segítségével ismerte meg a levegőbeli elektromosságot. Kesley ugy jött rá a maga csodálatos találmányára, hogy feltűnt neki az ablakok és üvegedények rezgése, mikor bizonyos akkordokat ütöttek meg a zongorán. Első gépe egy háromszáz tüvel ellátott aczélkerék volt, mely egy közönséges dobozban forgott.

Kesley legújabb gépei bámulatos munkákat tudnak végezni. Például egy motora tizennyolcz perez alatt hat méter mély, másfél méter átmérőjű lyukat furt a legkeményebb kvarcra. E kísérlet bányamérnökök jelenlétében történt.

Ezt a meglepő hirt küldte a washingtoni akadémia a százharom esztendő Chevrelnek születésnapjára ajándékol. Hogy miért késétt mindmostanig a feltaláló e hallatlan találmány világba hozatalával, holott e bámulatos kísérletekről már jó egy éve meggyőződtek az amerikai tudósok, az megfoghatatlan, szinte megfoghatatlanabb, mint maga az egész csoda.

(„B—i H—p.“)

Ch. R.

irat küldése határozottatott és annak szerkesztésével a főjegyző bizottat meg.

A kézdívasárhelyi községi iskolaszék tagjainak újból lett megválasztása iránt tett jelentés tudomásul vétetett.

A törvényhatósági ipartanácsba 1888. október 1-től egy évig terjedő időtartamra megválasztottak rendes tagokul Deák András és Melik Kristóf, póttagokul pedig Török Bálint és Nagy Elek.

Különfélek.

— **Kilüntetés.** Vajna Tamás csikszeredai törvénzéki elnököt Ő felsége cs. és kir. kamarássá nevezte ki. A kinevezés f. hó 3-án érkezett meg a kinevezett kezéhez, minek folytán a napokban Budapestre utazik a kamarási eskü letétele végett.

— **Kovács István** nyugalmazott kir. járásbíró tiszletére fényesen sikerült bucsu-banquetet rendeztek tiszteivel társai szeptember 6-án Molnár Ferenc jóhírű vendéglőjében, a „Plevná”-ban, a melyre kizárólag a tiszteivel és — mint volt honvéddalbíró százados tiszteletére — a honvédtisztek voltak hivatalosak, a kik mindannyian meg is jelentek, úgy, hogy minden hely el volt foglalva. Az ünnepelt volt kir. járásbíró — a ki martonfalvi jóságára már ki is költözött — a rendező bizottság megbízásából Martonfalvára kiküldött bizottság hirta meg az ünnepélyre és egy másik bizottság helyből kísérté el a bucsu-estélyre. A felkészöntők sorát a kir. törvényszék nevében Sándor Kálmán kir. törvényszéki bíró kezdette meg, éltetvén a 21 éven át hiv. lelkiismeretes és igazságos bírót, a ki önkéntes nyugalomba lépésekor nemcsak a tiszta öntudat nemis jutalmát, hanem tisztársai és a jogkereső közönség teljes becsülését és szeretetét is magával viszi. Eltette a jó hazafit és az örök ifju kedélylyel megáldott társadalmi embert a távozásban, kinek, mint a „keddi estélyek” tervezőjének, a társadalmi élet felpezsdülésében is nagyérdemei vannak, és reményét fejezte ki, hogy a zöld asztalnál ha nem is, de a társadalmi téren jövőre is gyakran fogja érvényesíteni tehetőségét. A kir. járásbírósg nevében Fejér Károly albiró köszöntötte fel a távozt, mint a kivel 1872. óta, 16 éve már együtt szolgálva, a legszívesebb, a legbarátságosabb viszonyban volt nemcsak ő, de a kir. járásbírósg minden egyes tagja. Szacsavay Sándor nyugalmazott kir. törvényszéki bíró, a nyugalmazottak nevében a tulsó oldalon, örömmel fogadta és éltette a bíróság köréből kibucszott pályatársat, mint a kinek szép tehetőségétől a haza, a megye és a társadalom még sokat vár és sokat remél. Barthos Károly ügyvéd az ügyvédek nevében köszöntötte fel a volt kir. járásbíró, a kivel az ügyvédeknek oly sok évi együtt munkálkodás dacára soha semminemű kellemetlensége nem volt. Benedek István honvéddalbíró százados és a honvédek intézményének ma is lelkes barátját éltette, a mely felkészöntésekre az ünnepelt Kovács István nyugalmazott kir. járásbíró könnyekig meghatott szavakban válaszolt és minden karnak megköszönve a megtiszteltetést, lelkes szavakban éltette a hazát. A felhangzott élénk éljenzés után Sándor Kálmán örömet fejezte ki, hogy ily társadalmi összejövetelek alkalmával ki tudunk békülni mi magyarok legnagyobb ellenségünkkel: enmagunkkal, és félretéve politikát s abból eredő félreértéseket és gyanúsításokat, meg tudjuk becsülni azokat, a kik ha más-más uton is, de egyaránt igaz lelkesedéssel szolgálják a magyar hazát, a magyar államot. Örömet fejezte ki, hogy kedves székel városunkban: a honvédtisztkar és a polgárság között mindig a legszívesebb viszony állott fenn, és mert ez ma még szívesebb, mint valaha, azért és a haza s a város körül szerzett érdemeiért éltette Benedek Istvánt, a honvédek népszerű, derék főparancsnokát és az összes honvédtisztkart. A lelkes éljenzés után Szacsavay Sándor Fejér Károly albirót köszöntötte fel, s aztán a pohárköszöntéseknek vége szakadván, Szűke Pista kedvderítő nótái mellett folyt a mulatság feszelen jó kedvben oly sokáig, hogy többen a reggel fél 5 órakor városunkból Seps-Szentgyörgyre a nagy gyakorlatra távozó honvédtisztkar elindulását is itt várták be, szívesen bucsut véve a távozóktól a viszontlátásig is.

— **Szinészet.** Szerdán „Peroses” ment Solymosin asszony, esütőrtökön „Lumpáczius Vagabundus” Solymosi ur jutalomjátékául. Mindkét előadás gyér közönséget hozott össze, mi méltó okot szolgáltatott Solymosi urnak, a haragos művésznek, újabb felháborodásra. A multkor, midőn a közönség köréből méltatlankodó hangok emelkedtek Solymosi ur tulkövetelő magatartása miatt, mi védelmére keltünk s a legjobb akarattal igye-

keztünk az ellentéteket kiegyenliteni, de most a történetek után át kell látnunk, hogy hálátlant pártfogoltunk. Solymosi ur úgy kiviselte magát közönségünkkel szemben, hogy az minden kritikán alul áll. Ez a képzelte nagyság, felbőszülve, hogy a közönség nem töltötte meg szinig a színházat, azt mondta, hogy „megbánja még ezt a kézdívasárhelyi közönséget; ott fogja visszaadni, hol nem is gondolja”. Nyilvánosságra hoztuk Solymosi ur ezen szavait, hogy tudja meg a falu, hogy a pásztor haragszik. Solymosi ur kapott 6 előadás után 180 frtot s ez kevés volt neki, s ezért az ő nagy haragja. A bős művész pnteken elment, de a kézdívasárhelyi közönség halálos félelemben van Solymosi ur bosszuja miatt. — A Solymosi-pár elutazása után a társulat Egri Kálmán ural folytatja előadásait. O.

— **Jutalomjáték.** Kedden Váradi Rózsa, a társulat egyik tehetséges tagja jutalomjátékául „Fehő Klári” fog szinre kerülni. Váradi Rózsa k. a. régidő óta kedves ismerőse közönségünknek, mely mindig kegyeivel tünteti ki a tehetséges ifju színésznőt, s reméljük, hogy az ezuttal sem fog elmaradni. Ajánljuk a közönség szives jóindulatába.

— **Zártkörű táncestély Seps-Szentgyörgyön.** A magyar szent korona országai vörös kereszt egyetemen hó 15-én Seps-Szentgyörgy városházának dísztermében jótékonycélu zártkörű táncestélyt rendez. Bálelnökök: Br. Szentkereszt Bélané, Br. Apor Gábor. Alelnökök: Kelemen Lajosné, Br. Szentkereszt Béla. Rendezők: Barthos József, Cseh Gyula, Dr. Dada Vilmos, Damokos Miklós, Forró Béla, Kelemen Lajos, Künnle Tivadar, Petsa Bertalan, Szentiványi Miklós, Tompa Károly, Vajna Miklós, Vajna Vincze. Kezdeté 8 órakor. Belépti jegy ára: Személy-jegy 1 frt. Család-jegy 2 frt 50 kr. Karzat-jegy 1 frt 50 kr. Jegyek előre válthatók Forró Béla egyleti pénztárnok urnál. Este a pénztárnál.

— **Értesítés.** A kézdívasárhelyi alsó foku ipariskolában az 1888/89-ik iskolai évre a beiratások a közs. leányiskolai helyiségben folyó évi szept. 14. és 15-én d. u. 4—6 óráig fognak elintéztetni. Az ünnepélyes megnyitás 18-án este 6 órakor leend. Felhívom az iparos mestereket, hogy tanulólkat a jelzett időben beiratni el ne mulaszták, mivel az ipartörvény 157. § a értelmében szigorú büntetés vár az ezen köteleességet nem teljesítő iparosokra. Tandij 2 frt. Ez a beiratáskor fizetendő. Kézdívasárhely, 1888. szept. 8-án. Szöcs József, iparhatósági és felügyelő b. elnök.

— **Az ifjuság Gyergő-Szentmiklóson** augusztus hó 30-án a „Népkert”-ben rögtönözve igen sikerült táncmulatságot rendezett, melyen szépszámu közönség vett részt s éjjeli 12 óráig mulatott szakadatlan jó kedélylyel. Jelen voltak: Lázár István, Hochsild Lajosné, Csörgő Gyuláné, ifj. Geringer Ferenczné, Havas Jakabné, ifj. Vákár István, Fejér Jánosné, Romfeld Jánosné, Kedves Tamásné, Fenczel Jánosné urnók; Romfeld Eliz, Fejér Terka, Tiltcher Iza, Fejér Róza, Görög Kati, Fejér Véri, Csörgő Mari, Mezey Iza, Kedves Erzs, Krisna Róza, Görög Rebi és Görög Erzs kisasszonyok. A négyeseket 24—24 pár táncolt.

— **Körösi Sándor** visszaemlékezéseket közöl a világosi fegyverletétel idejéből, melyek közül érdekesekeknek tartjuk a következőket: A fegyverletétel ténye után a hadsereg zöme — altisztek, közlegénység — orosz katonaság fedezete alatt Zerindre kísértetett. Mi pedig Kis-Jenő felé vetült utunkat. A beállott éj sötétében csak lassan haladtunk, míg végre reggeli öt óra tájban megérkeztünk Kis-Jenőre. A mint a faluhoz értünk, az első ház udvarából egy orosz baka jött hozzánk és szuronyt szegezve kardjaink átadását követelte. Egyik társunk tót nyelven megmagarázta neki, hogy mi tisztek vagyunk s a mi kardunkat Világosnál meghagyták. Nem használt semmit; lármánkra mind több katona rohant ki fegyveresen s körülfogtak bennünket. Mit tehattünk egyebet? átadtuk kardjainkat. Így aztán fegyvertelenül bemertünk a nagy kormsába, melynek akkor minden zege-zuga tele volt orosz katonatiszttel. A mint egyenruhánkban megláttak bennünket, pálinkával kezükben jöttek hozzánk, megölelték bennünket és pálinkával kínálták. A szives barátság, melylyel az orosz tisztek fogadtak, egészen meglepett bennünket; de még inkább meglepett az, hogy az osztrák katonákat előttünk gyalázták s „Zwanzigern” jelzővel említették. Hosszasabb barátkozás után egy orosz lovas-százados felhívott hármunkat, hogy látogassuk meg őt itt a kormsában levő szobájában. Meglátogattuk. A mint a szobában voltunk, bezárta a szobaajtót, nyakunkba borult, német nyelven ezt mondván: „Bajtársak! Engedjétek meg, hogy kebleteken kisírijam

magamat! Én Wolhyniában született lengyel vagyok. Nekünk minden reményünk benneket volt, s ime, a ti fegyverletételetekkel a mi felszabadulásunk reményszikrája is kialudt.” „E szerencsétlen esemény, bajtárs, nekünk fáj legjobban, — mondánk mi — de hát ennek a ti intervencziótok volt az oka. Miért kényszerítettetek bennünket a fegyverletételre?” „Barátim! higjétek el, hogy ha velünk egy döntő csatába bocsátkoztatok volna, ezeken és ezeken átmentünk volna hozzátok s a győzelem biztos lett volna.” Erre aztán csak azt válaszoltuk: „Fájdalom! már megtörtént!” (Az orosz tisztek az elvett kardokat visszaadták a honvédtiszteknek s az orosz ezredes a századosot, ki a kardokat elvétette, ráadásul még arczul is ütötte.)

RÖVID HIREK.

Forró ölmet öntött a felesége fülébe egy budapesti dologtalan, elzúllott szabó, de az asszony kiütötte kezéből az edényt s csak kevés ölom jutott a fülébe. Az asszony élete 1000 frtig volt biztosítva, s ezért akarta férje eltenni láb alól. — **A czikói kápolnába** menekült a minap két ember a vihar elől, de sorsukat itt sem kerülhették ki: a villám beütött a kápolnába s mind a két menekült agyoncsújtotta. — **Husz millió dollár** tesz az északamerikai Egyesült Államokban egy elnök-választás költségeit. — **Gyilkosok hitfelekezete.** Oroszországban egy „Krassnometry” nevű hitfelekezet van, melynek hitelvei megengedik, hogy azokat, a kiktől hasznot remélnék, megölhessék. Csak arra kell vigyázniok, hogy ne nyilvánosan történjék a dolog s lehetőleg kevéssé lehessen a halotton észrevenni, hogy erőszakos halállal mult ki. — **Gyilkos apa.** Tikos Károly budapesti fiatal mészáros, miután sógorára rálött, kis leányát s aztán magát föbelötte. Sógora sebe nem veszélyes, de maga a gyilkos és gyermeke meghaltak. A vérengző embert családi viszályok vezették szörnyű tetterre.

A kézdívasárhelyi „Rudolf” kórházról.

Augusztushavi gondnoki jelentés.

A magyar szent korona országai veres kereszt egylete központi szívelyes segélyezése mellett fennálló kézdívasárhelyi „Rudolf” kórházra vonatkozó aug.-havi gondnoki jelentésem a következőkben van szerencsém előterjeszteni:

Aug. hó végével Baló László számvevő ur a kórháznál levő ellenőrzési könyveket számba véve, lezárta s azokból a következő eredmények ttek ki:

Az aug. havában elfogyasztott zsiradék, főzelek és zöltségek értéke, folyó ár szerint számítva 10 frt 86 kr, a pénztárba utaltatott.

Julius haváról ápolás alatt maradt 6 férfi, 1 nő, összesen 7 beteg.

Aug. hóban felvételtett 14 férfi, 3 nő, összesen 17 beteg. Apoltatott összesen 20 férfi, 4 nő, együtt 24 beteg.

Ezen beteg-létszámból elbocsáttatott gyógyulva férfi 9, nő 1, összesen 10, javulva férfi 1. Meghalt, vagyis haldokolva a kórházba vétetett 2 férfi.

Szept. hóra ápolásra maradt férfi 8, nő 3, összesen 11.

A 24 beteg ápolása teszen összesen 237 ápolási napot, a 50 kr = 118 frt 50 krt, ebből ingyenes ápolási nap 12, a 50 kr = 6 frt. Ezt levonva, marad 112 frt 50 kr.

Kovács Károly pénztáros ur havi forgalmi kimutatása.

Bevételek:

Apolási díjból	62 frt 50 kr.
A hó folytán elfogyasztott termé- nyek értéke	10 frt 86 kr.
Pénzmaradvány a hó végén	273 frt 81 kr.

Összesen 346 frt 67 kr.

Kiadások:

Kórházi aprólékos kiadásokra	15 frt — kr.
Bodó Györgynek 1 öl fáért	6 frt 27 kr.
Hella Lajosnak 1 öl fáért	6 frt 27 kr.
Nagy Ferencnek 10% kupa zsirért	10 frt 57 kr.
Hella Lajosnak 2 öl fáért	12 frt 47 kr.
Réti Mihálynak 1 öl fáért	6 frt 27 kr.
„ ”	6 frt 27 kr.
Szabó Albert ur számlájára	10 frt — kr.
Lapra előfizetés	1 frt 50 kr.
Balogh Gyula ur számláján	3 frt 81 kr.
Benczur Judit főápolónő havi illetm.	17 frt 88 kr.
Aczél Mari segéd-ápolónő fizetése	7 frt 52 kr.
Szolga és szolgáló fizetésébe	12 frt — kr.
Tej áraba	12 frt 40 kr.
Hus áraba	21 frt 75 kr.
Fűszernemű	12 frt 29 kr.
Hó folytán elfogyasztott termé- nyekért	10 frt 86 kr.
Pénztári maradvány a hó végén	174 frt 04 kr.

Összesen 346 frt 67 kr.

Az előfordult betegségek nemeiről az orvosi jelentés fog felvilágosítással szolgálni.
Tisztelet választmány! E hó folytán sem történt kórházunk belételeiben semmi nevezetes esemény. Kózházunkban rend, tisztaság, pontosság van mindig, a betegek pedig jó bánásmódban részesülnek.
Mely jelentésem után tisztelettel maradtam Kézdi-Vásárhelyt, 1888. szept. 5.

Szőcs József
polgármester,
kórházi gondnok.

Apróságok.

Örvezető (fürdőközből): „A mennyköbe! Ebben a fürdő-lábravalóban épen úgy nézek ki, mint egy közönséges közember!”

Ferike gondolkozva áll kis testvére bölcsője mellett.

— Mondja csak, édes anyám, tulajdonképen ki hozza a gyermekeket? A doktor bácsi?

— Igen, gyermekem.

— S ő honnan kapja a gyermekeket?

— A jó Isten adja őket neki ajándékol.

— Most már értem — mondá Ferike. — A jó Isten adja a doktor bácsinak a gyermekeket, mikor még kicsikék, és ha megnőnek, akkor a doktor bácsi visszaadja őket.

Őseihez méltóan.

„Őseim a keresztes-háborúk alatt naponta egy-egy sereg hiteltlent vertek le. Az én tettem nem kevésbé hősiesség: én naponta egy-egy sereg hitelezőt dobok ki.”

A belső baj.

Dobogott a szíve örömeiben a katona-orvosnak egy alföldi városban a sorozás alkalmával, midőn egy széptermetű, egészségtől duzzadó tót legény került elébe. A vizsgálat megtörtént, az eredmény pompás volt, s csak a forma kedvéért kérdezte a doktor:

— Nos, fiam, van valami bajod?

— Nincs van nekem, pan doktor — felelé a legény tótos kiejtéssel.

— Belső bajod nincs?

— De van.

— Miféle?

— Ihes vagyok!

Haladás.

— Az ön fia tehát színészsze képezi ki magát? Mennyire haladt már?

— Oh, ő már nagyra haladt! Már közelebb mint Othello fényképeztette le magát.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

Sz. 4205. tlkvi.
1888.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirrre teszi, hogy kézdivásárhelyi Hegyesi Teréz végrehajtónak kézdiszentléleki ifj. Tamás Antal végrehajtást szenvedő elleni 85 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén lévő Kézdi-Szentlélek határában fekvő, a k-szentléleki 204. sz. tjkvben ifj. Tamás Antal tulajdonánál bejegyzett A + 449., 450., 451., 452. hr. sz. 234 frt, 2154¹/₂ hr. sz. 30 frt, 2589¹/₂ hr. sz. 55 frt, 3058. hr. sz. 68 forint, 3378¹/₂ 51 frt, 3384. hr. sz. 26 frt, 3614¹/₂ hr. sz. 26 frt, 3882., 3883., 3884., 3885., 3886., 3887., 3888., 3889., 3890., 3891., 3892. hr. sz. 84 frt, 4487., 4488. hr. sz. 19 frt, 4661. hr. sz. 22 frt, 4683. hr. sz. 54 frt, 4710. hr. sz. 49 frt, 4847., 4848. hr. sz. 51 frt, 5185¹/₂ hr. sz. 6 frt, 5361., 5362. hr. sz. 34 frt, 6100¹/₂ hr. sz. 24 frt, 6545., 6546. hr. sz. 9 frt, 7788. hr. sz. 59 frt, 7921., 7922. hr. sz. 52 forint, 8217¹/₂, 8218¹/₂ hr. sz. 84 frt, 8745¹/₂ hr. sz. 19 frt, 8979¹/₂ hr. sz. 159 frt becsértékű ingatlanokra az árverést a fennebb ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi november hó 12-ik napján d. e. 9 órákor Kézdi-Szentlélek község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át tkvi testenkint készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában

jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság kiküldött egyes bírója K.-Vásárhelyt, 1888. évi aug. 15-ik napján.

Vajna Gáspár,
kir. tvszki bíró.

Sz. 9223—1888.

HIRDETMEYNY.

Háromszékvármegye igazoló választmánya részéről az 1886. évi XXI. t.-cz. 28. §-a rendelkezéséhez képest ezennel közhirrre tétetik, miszerint a vármegyei törvényhatósági bizottságnak a jövő 1889-ik évben érvényenyl birandó legtöbb állami adót fizető bizottsági tagjainak névjegyzékét az igazgató választmány folyó év szeptember hó 11. és 12-ik napjain, mindig d. e. 9 órákor kezdődőleg, a vármegyeház tanácskozási termében az adóhivatali ktmutatások alapján fogja kiigazítani.

A hivatolt törvény 27. §-a értelmében felhivatnak mindazok, akik a törvény 26. §-ának kedvezményét igénybe venni kívánják, hogy ez iránt az igazoló választmány előtt az ülések tartama alatt szóval vagy írásban jelentkezzenek.

Ugyanez alkalommal helye lesz az adóhivatali kimutatásokban esetleg hiányosan kitüntetett egyéni adók helyesbítésének is.

Háromszékvármegye igazoló választmánya.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1888. szeptember hó 1-én.

Künnle József,
igazoló-választmányi elnök.

2—3

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

M e n e t r e n d .

Érvényes 1888. június hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1888. június hó 1-től.

Ál l o m á s o k	Vegyes vonat	Sze-mély-vonat	Gyors-vonat	Ál l o m á s o k	Vegyes vonat	Sze-mély-vonat	Gyors-vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)			Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze-ben felé)	(érk. ind.)	12.12	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	4.10	7.10		(érk. ind.)	10.59	12.09
Botfalú	"	4.38	7.31	Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	1.07	1.27
Földvár	"	4.56	7.47	Nagy-Enyed	"	1.51	1.47
Mogyorós	"	5.18	8.02	Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé)	(érk. ind.)	2.18	2.08
Apáca	"	5.37	8.14		(érk. ind.)	3.04	2.43
Kőpecz	"	5.58	8.30	Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	3.14	2.53
Ágostonfalva	"	6.07	8.36		(érk. ind.)	3.51	3.24
Alsó-Rákos	"	6.26	8.52	Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	4.01	3.26
Homoród	"	6.55	9.12		(érk. ind.)	5.56	5.00
Kacsa	"	7.16	9.25	Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	6.37	6.37
Bene	"	7.39	9.45		(érk. ind.)	6.37	5.32
Erked	"	8.03	10.00	Budapest	(érk. ind.)	11.04	11.04
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	"	8.36	10.24		(érk. ind.)	11.19	8.42
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	9.03	10.39		(érk. ind.)	11.19	8.47
Medgyes	(érk. ind.)	9.13	10.46		(érk. ind.)	10.00	1.55
		10.37	11.47				

Brassóból Bukarest felé a vegyes vonat indul délután 1 óra 55 perczkor

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasut.

Héjasfalva	indul reggel 6.45	Székely-Udvarhely	indul este 5.38
Székely-Keresztur	7.40	Bögöz	6.22
Nagy-Galambfalva	8.35	Nagy-Galambfalva	7.03
Bögöz	9.02	Székely-Keresztur	7.45
Székely-Udvarhely	érkezik reggel 9.45	Héjasfalva	érkezik este 8.46

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.